

**Anexa nr. 9**

**Programe de examen  
pentru disciplina**

**Geografie**

**Examenul național de bacalaureat - 2030  
Învățământ liceal**

## TABEL CENTRALIZATOR AL PROGRAMELOR DE EXAMEN

| Nr. crt. | Cod programă de examen (BAC) | Proba            | Raportare (TC / TC+CS / CS) | Filiera                                 | Profilul                                                                                                        | Specializarea/Domeniul/ Calificările profesionale                                                                                                                                                                                                                  |
|----------|------------------------------|------------------|-----------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.       | GEO_P1                       | E – a doua probă | TC+CS<br>CS: clasele IX–XII | Teoretică                               | Umanist                                                                                                         | Specializarea Științe sociale                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2.       | GEO_P2                       | E – a doua probă | TC+CS<br>CS: clasele IX–X   | Teoretică                               | Umanist                                                                                                         | Specializarea filologie                                                                                                                                                                                                                                            |
| 3.       | GEO_P3                       | E – a doua probă | TC                          | Vocațională                             | Artistic                                                                                                        | Specializarea muzică, toate secțiile și subsecțiile<br>Specializarea conservare-restaurare bunuri culturale<br>Specializarea arte vizuale<br>Specializarea coregrafie, toate secțiile<br>Specializarea arta actorului                                              |
|          |                              | F                | TC                          | Teoretică<br>Tehnologică<br>Vocațională | <b>Real</b><br><b>Toate</b> profilurile filierei tehnologice;<br><b>Toate</b> profilurile filierei vocaționale; | <b>Teoretică/Real:</b> Matematică-informatică; Științe ale naturii<br><b>Tehnologică:</b> toate domeniile și toate calificările profesionale.<br><b>Vocațională:</b> toate specializările, cu respectarea complementarității față de disciplinele alese la proba E |

**Anexa 9.1. Programa de examen pentru disciplina *Geografie* – GEO\_P1 (TC+CS)**

| Nr. crt. | Cod programă de examen (BAC) | Proba            | Raportare (TC / TC+CS / CS) | Filiera   | Profilul | Specializarea/Domeniul/Calificările profesionale |
|----------|------------------------------|------------------|-----------------------------|-----------|----------|--------------------------------------------------|
| 1.       | GEO_P1                       | E – a doua probă | TC+CS<br>CS: clasele IX–XII | Teoretică | Umanist  | Specializarea Științe sociale                    |

**GEO\_P1 (TC+CS)**

- *Proba E – a doua probă (probă scrisă, specifică profilului/specializării)*
- *Filiera teoretică, Profilul Umanist, Specializarea Științe sociale*

**PREAMBUL**

Programa de examen pentru disciplina *Geografie* fundamentează elaborarea variantelor de subiecte și a baremelor de evaluare și de notare pentru **proba E – a doua probă** din cadrul examenului național de bacalaureat 2030. Prezenta programă precizează **competențele de evaluat, domeniile de conținut și conținuturile** vizate de evaluarea specifică acestui examen.

Programa de examen derivă din **programele școlare în vigoare pentru învățământul liceal**, aprobate prin **Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 6930/2025**. Evaluarea vizează competențele specifice care contribuie la formarea/dezvoltarea competențelor generale pe parcursul întregului ciclu liceal, prin raportare la profilul de formare al absolventului.

Obiectivul evaluării prin proba de examen la această disciplină este de a constata măsura în care candidatul demonstrează capacitatea de analiză, explicare, argumentare a elementelor, proceselor și fenomenelor geografice, în situații de complexitate corespunzătoare raportării la TC+CS și tipului de probă.

Prin susținerea probei de examen la disciplina *Geografie*, candidatul este pus în situația de a face dovada următoarelor **competențe generale (CG)**, dobândite pe parcursul învățământului liceal (clasele a IX-a – a XII-a):

|            |                                                                                                                                                                                                         |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>CG1</b> | Analizarea realității geografice utilizând terminologia specifică, concepte, mijloace, limbaje și abordări variate în scopul dezvoltării gândirii sistemice și comunicării științifice                  |
| <b>CG2</b> | Utilizarea integrată a informațiilor, metodelor și instrumentelor geografice, pentru explicarea complexității mediului                                                                                  |
| <b>CG3</b> | Explicarea unor fenomene ale realității cotidiene din perspectiva diversității și dinamicii spațiului geografic                                                                                         |
| <b>CG4</b> | Realizarea de conexiuni spațio-temporale atât între fenomenele geografice, cât și cu alte domenii de cunoaștere, în scopul explicării problemelor lumii contemporane și susținerii dezvoltării durabile |
| <b>CG5</b> | Elaborarea unor demersuri investigative privind relațiile dintre societate și mediul înconjurător, din perspectiva sustenabilității și a protecției acestuia                                            |

Prin variantele de subiecte elaborate pentru examenul național de bacalaureat se evaluează competențele și conținuturile din prezenta programă, iar baremele de evaluare și de notare prevăd acordarea punctajelor pentru **orice modalitate corectă de rezolvare** a cerințelor.

**COMPETENȚE DE EVALUAT**

Fiecărei competențe generale îi sunt asociate **competențele specifice (CS)** care pot fi evaluate prin examen, selectate din programele școlare în vigoare și prezentate cumulativ pentru ciclul liceal:

**CG1 - Analizarea realității geografice utilizând terminologia specifică, concepte, mijloace, limbaje și abordări variate în scopul dezvoltării gândirii sistemice și comunicării științifice**

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                          |
|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IX.CS1.1  | Prezentarea realității geografice, utilizând terminologia specifică în scopul dezvoltării capacității de comunicare geografică                                                           |
| IX.CS1.2  | Descrierea relațiilor dintre elemente geografice valorificând concepte și limbaje specifice în scopul identificării specificului realității geografice                                   |
| IX.CS1.3  | Explicarea unor fenomene geografice prin utilizarea terminologiei specifice în scopul dezvoltării abilităților de analiză geografică                                                     |
| X.CS1.1   | Descrierea realității geografice, utilizând mijloace și abordări variate, în scopul înțelegerii relațiilor de interdependență între componentele analizate                               |
| X.CS1.2   | Explicarea realității geografice utilizând terminologia specifică și valorificând achiziții dobândite din medii de învățare diferite, în scopul dezvoltării unui raționament geografic   |
| X.CS1.3   | Analizarea relațiilor de interdependență dintre elemente geografice utilizând concepte și mijloace specifice, în scopul dezvoltării abilităților de interpretare și sinteză              |
| XI.CS1.1  | Analizarea comparativă a realității geografice, pe baza unui algoritm dat, utilizând concepte, mijloace și limbaje variate, în scopul înțelegerii diversității din realitatea geografică |
| XII.CS1.1 | Interpretarea realității geografice utilizând concepte specifice și elemente STEM, în scopul dezvoltării gândirii sistemice                                                              |
| XII.CS1.3 | Argumentarea unui demers explicativ cu referire la realitatea geografică, prin corelare cu alte științe, în scopul dezvoltării abilităților de evaluare și comunicare științifică        |

**CG2 - Utilizarea integrată a informațiilor, metodelor și instrumentelor geografice, pentru explicarea complexității mediului**

| Cod CS   | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                           |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IX.CS2.1 | Selectarea informațiilor relevante despre elementele și procesele majore din cadrul geosferelor utilizând surse diferite, pentru a conștientiza dinamica mediul geografic |
| IX.CS2.2 | Utilizarea informațiilor geografice obținute din surse variate pentru înțelegerea problemelor din realitatea cotidiană                                                    |
| IX.CS2.3 | Explicarea proceselor naturale pe baza informațiilor obținute din surse variate pentru a stabili relații de cauzalitate în mediul geografic                               |
| X.CS2.1  | Identificarea informațiilor relevante pentru înțelegerea distribuției spațiale a populației, a așezărilor umane și a activităților economice                              |
| X.CS2.2  | Interpretarea informațiilor geografice obținute din surse variate pentru analiza critică a evoluției proceselor și fenomenelor specifice geografiei umane                 |
| X.CS2.3  | Utilizarea informațiilor statistice obținute din surse variate pentru a identifica relații de cauzalitate între componentele naturale și antropice                        |
| XI.CS2.1 | Identificarea informațiilor și elementelor geografice pe suporturi cartografice și grafice pentru a facilita analiza spațiului românesc                                   |

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                            |
|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| XI.CS2.2  | Utilizarea informațiilor din surse variate pentru studierea teritoriului național cu scopul de a fundamenta atitudini responsabile         |
| XI.CS2.3  | Analizarea informațiilor din surse variate pentru stabilirea relațiilor de cauzalitate, cu scopul de a dezvolta capacitatea de argumentare |
| XI.CS2.4  | Alegerea unor metode și instrumente pentru realizarea de investigații simple asupra unor probleme actuale ale spațiului geografic românesc |
| XII.CS2.1 | Identificarea informațiilor și elementelor geografice pe suporturi cartografice/grafice pentru a facilita analiza spațiului european       |
| XII.CS2.2 | Aplicarea unor metode și instrumente pentru valorificarea informațiilor cu scopul de a analiza relațiile spațio-temporale europene         |

**CG3 - Explicarea unor fenomene ale realității cotidiene din perspectiva diversității și dinamicii spațiului geografic**

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                                           |
|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IX.CS3.1  | Identificarea unor fenomene naturale, utilizând metode și instrumente specifice geografiei, având ca scop înțelegerea diversității spațiului geografic                                                    |
| IX.CS3.2  | Localizarea unor fenomene naturale actuale, având ca scop studierea impactului acestora asupra spațiului geografic local/regional/global                                                                  |
| IX.CS3.3  | Explicarea unor fenomene geografice din perspectiva diversității și dinamicii spațiului geografic, pentru a evidenția particularitățile teritoriale                                                       |
| IX.CS3.4  | Analizarea interacțiunii fenomenelor naturale asupra spațiului geografic, pentru studierea impactului asupra mediului                                                                                     |
| X.CS3.1   | Prezentarea unor fenomene naturale sau antropice, utilizând metode și instrumente specifice geografiei, cu scopul înțelegerii dinamicii spațiului geografic                                               |
| X.CS3.2   | Caracterizarea unor fenomene naturale sau antropice, pentru evidențierea relațiilor geografice contemporane                                                                                               |
| X.CS3.3   | Clasificarea fenomenelor geografice, după criterii date, pentru a evidenția specificul spațiilor geografice                                                                                               |
| X.CS3.4   | Corelarea aspectelor naturale și socio-economice, în scopul explicării modului de organizare și funcționare a spațiului geografic în contexte diferite                                                    |
| XI.CS3.1  | Clasificarea unor fenomene naturale sau antropice, pe baza unui algoritm, în scopul înțelegerii conexiunilor dintre acestea.                                                                              |
| XI.CS3.2  | Explicarea rolului elementelor cadrului natural în configurarea spațiului geografic, cu scopul evidențierii complexității mediului                                                                        |
| XI.CS3.3  | Ilustrarea unor sisteme spațio-temporale, pentru a evidenția diversitatea spațiilor geografice                                                                                                            |
| XI.CS3.4  | Analizarea fenomenelor geografice contemporane din perspectiva interdependenței dintre natură și societate, în scopul explicării diversității și dinamicii spațiului geografic                            |
| XII.CS3.1 | Explicarea cauzelor naturale sau antropice care determină dinamica unui fenomen geografic, utilizând metode și instrumente specifice geografiei, în scopul înțelegerii diversității realității geografice |
| XII.CS3.2 | Interpretarea informațiilor geografice în vederea explicării dinamicii fenomenelor geografice la scară europeană                                                                                          |

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                    |
|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| XII.CS3.3 | Compararea sistemelor spațio-temporale în funcție de structura și dinamica lor, în vederea evidențierii diversității spațiilor geografice europene |
| XII.CS3.4 | Argumentarea consecințelor fenomenelor naturale și socio-economice asupra mediului și societății                                                   |

**CG4 - Realizarea de conexiuni spațio-temporale atât între fenomenele geografice, cât și cu alte domenii de cunoaștere, în scopul explicării problemelor lumii contemporane și susținerii dezvoltării durabile**

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                                       |
|-----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IX.CS4.1  | Prezentarea unor fenomene naturale sau antropice, utilizând metode și instrumente specifice geografiei și altor domenii de cunoaștere, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane.             |
| IX.CS4.2  | Aplicarea metodelor și instrumentelor specifice geografiei și altor științe pentru studierea impactului activităților umane asupra mediului                                                           |
| IX.CS4.3  | Relaționarea spațio-temporală a unor elemente naturale cu elemente economice și sociale, la nivel regional sau global, în scopul descrierii problemelor lumii contemporane                            |
| IX.CS4.4  | Analizarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul explicării problemelor lumii contemporane                                                                 |
| IX.CS4.5  | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice                                                                    |
| X.CS4.1   | Caracterizarea unor fenomene naturale sau antropice utilizând metode și instrumente specifice geografiei și altor domenii de cunoaștere, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane            |
| X.CS4.2   | Analizarea impactului activităților umane asupra mediului, utilizând elemente specifice geografiei și altor științe, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane                                |
| X.CS4.3   | Relaționarea spațio-temporală a unor elemente naturale cu elemente economice și sociale, în scopul înțelegerii problemelor lumii contemporane                                                         |
| X.CS4.4   | Explicarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul susținerii dezvoltării durabile                                                                           |
| X.CS4.5   | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin compararea unor sisteme și structuri teritoriale sau prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice          |
| XI.CS4.1  | Explicarea relațiilor dintre elemente, fenomene și procese geografice folosind noțiuni din matematică, științe și tehnologii (TIC/GIS), pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane             |
| XI.CS4.2  | Explicarea impactului activităților umane asupra mediului, utilizând elemente specifice geografiei și altor științe, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane                                |
| XI.CS4.3  | Compararea unor sisteme spațio-temporale, în scopul explicării unor probleme fundamentale ale lumii contemporane                                                                                      |
| XI.CS4.4  | Argumentarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul implementării strategiilor naționale de dezvoltare durabilă                                             |
| XI.CS4.5  | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin compararea unor sisteme și structuri teritoriale, utilizând date statistice, reprezentări grafice și cartografice sau rezolvarea de probleme. |
| XII.CS4.1 | Argumentarea relațiilor dintre fenomenele geografice și fenomene din alte domenii de cunoaștere, utilizând noțiuni din matematică, științe și tehnologii (TIC/GIS)                                    |
| XII.CS4.2 | Argumentarea impactului activităților umane asupra mediului, utilizând elemente specifice geografiei și altor științe, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane                              |

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                                      |
|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| XII.CS4.3 | Compararea unor sisteme spațio-temporale, în scopul identificării de soluții la probleme fundamentale ale lumii contemporane                                                                         |
| XII.CS4.4 | Argumentarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul implementării strategiilor europene de dezvoltare durabilă                                             |
| XII.CS4.5 | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin compararea unor sisteme și structuri teritoriale, utilizând date statistice, reprezentări grafice și cartografice sau rezolvarea de probleme |

**CG5 - Elaborarea unor demersuri investigative privind relațiile dintre societate și mediul înconjurător, din perspectiva sustenabilității și a protecției acestuia**

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                                         |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| X.CS5.2   | Interpretarea relațiilor dintre dinamica populației și utilizarea resurselor naturale, prin raportare la principiile dezvoltării sustenabile                                                            |
| X.CS5.3   | Compararea datelor statistice și a informațiilor din surse variate pentru a evidenția impactul activității societății umane asupra mediului                                                             |
| XI.CS5.1  | Analizarea relațiilor dintre componentele mediului natural și activitatea umană, în scopul înțelegerii influenței poziției geografice și a condițiilor naturale asupra dezvoltării economice a României |
| XI.CS5.2  | Argumentarea relației dintre diversitatea fizico-geografică a României și activitățile umane, din perspectiva echilibrului ecologic                                                                     |
| XI.CS5.3  | Analizarea unor date statistice și informații geografice provenite din surse diferite, în scopul formulării unor explicații coerente privind dinamica spațiului geografic românesc                      |
| XII.CS5.1 | Argumentarea relațiilor dintre factorii naturali și socio-economici, în scopul înțelegerii influenței lor asupra echilibrului dintre societate și mediul înconjurător în Europa                         |

## DOMENII DE CONȚINUT ȘI CONȚINUTURI

Conținuturile evaluate sunt organizate pe **domenii de conținut** și sunt prezentate cumulativ pentru ciclul liceal, în acord cu programele școlare în vigoare:

| Domenii de conținut                                                           | Conținuturi                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Geografia – știința spațiului terestru</b>                              | • Reprezentarea spațiului geografic. Utilizarea reprezentărilor cartografice.                          |
| <b>2. Mediile naturale ale Terrei</b>                                         | • Mediile naturale terestre<br>• <i>Degradarea mediului</i>                                            |
| <b>3. Probleme de geografie politică și geopolitică în lumea contemporană</b> | • Organizarea politică a lumii contemporane - state și teritorii dependente.<br>Harta politică a lumii |
| <b>4. Populația Terrei</b>                                                    | • Repartiția geografică a populației pe Terra - cauze și consecințe                                    |
| <b>5. Dezvoltarea economică a lumii contemporane</b>                          | • <i>Regiuni turistice pe Glob</i>                                                                     |
| <b>6. Poziția geografică a României</b>                                       | • România - elemente definitorii ale localizării în spațiul european și mondial                        |

| Domenii de conținut                                                     | Conținuturi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>7. Diversitatea fizico-geografică a României</b>                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cadrul geologic al României și etapele principale ale evoluției reliefului. Roci și resurse minerale</li> <li>• Unități majore de relief - suport al vieții și activităților umane</li> <li>• Hazarduri geomorfologice în România</li> <li>• Clima României - factorii genetici și particularitățile climatice regionale</li> <li>• Hidrografia României. Râuri și lacuri - resurse de apă și managementul acestora</li> <li>• Dunărea - Marea Neagră axă economică de importanță europeană</li> <li>• Vegetația, fauna și solurile - repartiția geografică</li> <li>• <i>Medii naturale - premise ale dezvoltării sustenabile</i></li> </ul> |
| <b>8. Populația și așezările umane</b>                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Populația României. Dinamică și structuri demografice. Diferențieri regionale în distribuția spațială a populației</li> <li>• Migrația internă și internațională</li> <li>• Așezări rurale și urbane - tipuri, distribuție, funcții</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>9. Economia României și perspective de dezvoltare durabilă</b>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Resursele agricole ale României. Potențial și sustenabilitate</li> <li>• Industria României. Structură și regionalizare</li> <li>• Infrastructura de transport și impactul asupra dezvoltării economice</li> <li>• Turismul - tipuri și regiuni turistice reprezentative</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>10. Delimitări geografice – Europa, România și Uniunea Europeană</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Formarea și evoluția Uniunii Europene</li> <li>• <i>România în Uniunea Europeană</i></li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>11. Potențialul natural al Europei</b>                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Unități majore de relief ale Europei - caracteristici generale</li> <li>• Elemente biopedoclimatice diversitate și particularități regionale</li> <li>• Rețeaua hidrografică și importanța sa economică</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>12. Diversitatea populației și așezări umane în Europa</b>           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Populația Europei - repartiție spațială, dinamică și structuri demografice</li> <li>• Migrații interne și internaționale - integrare socio-economică</li> <li>• Așezări urbane - caracteristici. Rețele urbane majore</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>13. Regiuni și state ale Europei</b>                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Harta politică a Europei</li> <li>• Statele vecine României</li> <li>• State ale Europei - diversitate geografică: Germania, Italia, Grecia, Islanda, Elveția</li> <li>• <i>Alte state ale Europei - diversitate geografică: Franța, Spania, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Austria</i></li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

**Anexa 9.2. Programa de examen pentru disciplina *Geografie* – GEO\_P2 (TC+CS)**

| Nr. crt. | Cod programă de examen (BAC) | Proba            | Raportare (TC / TC+CS / CS) | Filiera   | Profilul | Specializarea/Domeniul/Calificările profesionale |
|----------|------------------------------|------------------|-----------------------------|-----------|----------|--------------------------------------------------|
| 2.       | GEO_P2                       | E – a doua probă | TC+CS<br>CS: clasele IX–X   | Teoretică | Umanist  | Specializarea filologie                          |

**GEO\_P2 (TC+CS)**

- *Proba E – a doua probă (probă scrisă, specifică profilului/specializării)*
- *Filiera teoretică, profilul umanist, specializarea filologie*

**PREAMBUL**

Programa de examen pentru disciplina *Geografie* fundamentează elaborarea variantelor de subiecte și a baremelor de evaluare și de notare pentru **proba E – a doua probă** din cadrul examenului național de bacalaureat 2030. Prezenta programă precizează **competențele de evaluat, domeniile de conținut și conținuturile** vizate de evaluarea specifică acestui examen.

Programa de examen derivă din **programele școlare în vigoare pentru învățământul liceal**, aprobate prin **Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 6930/2025**. Evaluarea vizează competențele specifice care contribuie la formarea/dezvoltarea competențelor generale pe parcursul întregului ciclu liceal, prin raportare la profilul de formare al absolventului.

Obiectivul evaluării prin proba de examen la această disciplină este de a constata măsura în care candidatul demonstrează capacitatea de analiză, explicare, argumentare a elementelor, proceselor și fenomenelor geografice, în situații de complexitate corespunzătoare raportării la TC+CS și tipului de probă.

Prin susținerea probei de examen la disciplina *Geografie*, candidatul este pus în situația de a face dovada următoarelor **competențe generale (CG)**, dobândite pe parcursul învățământului liceal (clasele a IX-a – a XII-a):

|            |                                                                                                                                                                                                         |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>CG1</b> | Analizarea realității geografice utilizând terminologia specifică, concepte, mijloace, limbaje și abordări variate în scopul dezvoltării gândirii sistemice și comunicării științifice                  |
| <b>CG2</b> | Utilizarea integrată a informațiilor, metodelor și instrumentelor geografice, pentru explicarea complexității mediului                                                                                  |
| <b>CG3</b> | Explicarea unor fenomene ale realității cotidiene din perspectiva diversității și dinamicii spațiului geografic                                                                                         |
| <b>CG4</b> | Realizarea de conexiuni spațio-temporale atât între fenomenele geografice, cât și cu alte domenii de cunoaștere, în scopul explicării problemelor lumii contemporane și susținerii dezvoltării durabile |
| <b>CG5</b> | Elaborarea unor demersuri investigative privind relațiile dintre societate și mediul înconjurător, din perspectiva sustenabilității și a protecției acestuia                                            |

Prin variantele de subiecte elaborate pentru examenul național de bacalaureat se evaluează competențele și conținuturile din prezenta programă, iar baremele de evaluare și de notare prevăd acordarea punctajelor pentru **orice modalitate corectă de rezolvare** a cerințelor.

**COMPETENȚE DE EVALUAT**

Fiecărei competențe generale îi sunt asociate **competențele specifice (CS)** care pot fi evaluate prin examen, selectate din programele școlare în vigoare și prezentate cumulativ pentru ciclul liceal:

**CG1 - Analizarea realității geografice utilizând terminologia specifică, concepte, mijloace, limbaje și abordări variate în scopul dezvoltării gândirii sistemice și comunicării științifice**

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                          |
|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IX.CS1.1  | Prezentarea realității geografice, utilizând terminologia specifică în scopul dezvoltării capacității de comunicare geografică                                                           |
| IX.CS1.2  | Descrierea relațiilor dintre elemente geografice valorificând concepte și limbaje specifice în scopul identificării specificului realității geografice                                   |
| IX.CS1.3  | Explicarea unor fenomene geografice prin utilizarea terminologiei specifice în scopul dezvoltării abilităților de analiză geografică                                                     |
| X.CS1.1   | Descrierea realității geografice, utilizând mijloace și abordări variate, în scopul înțelegerii relațiilor de interdependență între componentele analizate                               |
| X.CS1.2   | Explicarea realității geografice utilizând terminologia specifică și valorificând achiziții dobândite din medii de învățare diferite, în scopul dezvoltării unui raționament geografic   |
| X.CS1.3   | Analizarea relațiilor de interdependență dintre elemente geografice utilizând concepte și mijloace specifice, în scopul dezvoltării abilităților de interpretare și sinteză              |
| XI.CS1.1  | Analizarea comparativă a realității geografice, pe baza unui algoritm dat, utilizând concepte, mijloace și limbaje variate, în scopul înțelegerii diversității din realitatea geografică |
| XII.CS1.1 | Interpretarea realității geografice utilizând concepte specifice și elemente STEM, în scopul dezvoltării gândirii sistemice                                                              |
| XII.CS1.3 | Argumentarea unui demers explicativ cu referire la realitatea geografică, prin corelare cu alte științe, în scopul dezvoltării abilităților de evaluare și comunicare științifică        |

**CG2 - Utilizarea integrată a informațiilor, metodelor și instrumentelor geografice, pentru explicarea complexității mediului**

| Cod CS   | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                           |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IX.CS2.1 | Selectarea informațiilor relevante despre elementele și procesele majore din cadrul geosferelor utilizând surse diferite, pentru a conștientiza dinamica mediul geografic |
| IX.CS2.2 | Utilizarea informațiilor geografice obținute din surse variate pentru înțelegerea problemelor din realitatea cotidiană                                                    |
| IX.CS2.3 | Explicarea proceselor naturale pe baza informațiilor obținute din surse variate pentru a stabili relații de cauzalitate în mediul geografic                               |
| X.CS2.1  | Identificarea informațiilor relevante pentru înțelegerea distribuției spațiale a populației, a așezărilor umane și a activităților economice                              |
| X.CS2.2  | Interpretarea informațiilor geografice obținute din surse variate pentru analiza critică a evoluției proceselor și fenomenelor specifice geografiei umane                 |
| X.CS2.3  | Utilizarea informațiilor statistice obținute din surse variate pentru a identifica relații de cauzalitate între componentele naturale și antropice                        |
| XI.CS2.1 | Identificarea informațiilor și elementelor geografice pe suporturi cartografice și grafice pentru a facilita analiza spațiului românesc                                   |

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                            |
|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| XI.CS2.2  | Utilizarea informațiilor din surse variate pentru studierea teritoriului național cu scopul de a fundamenta atitudini responsabile         |
| XI.CS2.3  | Analizarea informațiilor din surse variate pentru stabilirea relațiilor de cauzalitate, cu scopul de a dezvolta capacitatea de argumentare |
| XI.CS2.4  | Alegerea unor metode și instrumente pentru realizarea de investigații simple asupra unor probleme actuale ale spațiului geografic românesc |
| XII.CS2.1 | Identificarea informațiilor și elementelor geografice pe suporturi cartografice/grafice pentru a facilita analiza spațiului european       |
| XII.CS2.2 | Aplicarea unor metode și instrumente pentru valorificarea informațiilor cu scopul de a analiza relațiile spațio-temporale europene         |

**CG3 - Explicarea unor fenomene ale realității cotidiene din perspectiva diversității și dinamicii spațiului geografic**

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                                           |
|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IX.CS3.1  | Identificarea unor fenomene naturale, utilizând metode și instrumente specifice geografiei, având ca scop înțelegerea diversității spațiului geografic                                                    |
| IX.CS3.2  | Localizarea unor fenomene naturale actuale, având ca scop studierea impactului acestora asupra spațiului geografic local/regional/global                                                                  |
| IX.CS3.3  | Explicarea unor fenomene geografice din perspectiva diversității și dinamicii spațiului geografic, pentru a evidenția particularitățile teritoriale                                                       |
| IX.CS3.4  | Analizarea interacțiunii fenomenelor naturale asupra spațiului geografic, pentru studierea impactului asupra mediului                                                                                     |
| X.CS3.1   | Prezentarea unor fenomene naturale sau antropice, utilizând metode și instrumente specifice geografiei, cu scopul înțelegerii dinamicii spațiului geografic                                               |
| X.CS3.2   | Caracterizarea unor fenomene naturale sau antropice, pentru evidențierea relațiilor geografice contemporane                                                                                               |
| X.CS3.3   | Clasificarea fenomenelor geografice, după criterii date, pentru a evidenția specificul spațiilor geografice                                                                                               |
| X.CS3.4   | Corelarea aspectelor naturale și socio-economice, în scopul explicării modului de organizare și funcționare a spațiului geografic în contexte diferite                                                    |
| XI.CS3.1  | Clasificarea unor fenomene naturale sau antropice, pe baza unui algoritm, în scopul înțelegerii conexiunilor dintre acestea.                                                                              |
| XI.CS3.2  | Explicarea rolului elementelor cadrului natural în configurarea spațiului geografic, cu scopul evidențierii complexității mediului                                                                        |
| XI.CS3.3  | Ilustrarea unor sisteme spațio-temporale, pentru a evidenția diversitatea spațiilor geografice                                                                                                            |
| XI.CS3.4  | Analizarea fenomenelor geografice contemporane din perspectiva interdependenței dintre natură și societate, în scopul explicării diversității și dinamicii spațiului geografic                            |
| XII.CS3.1 | Explicarea cauzelor naturale sau antropice care determină dinamica unui fenomen geografic, utilizând metode și instrumente specifice geografiei, în scopul înțelegerii diversității realității geografice |
| XII.CS3.2 | Interpretarea informațiilor geografice în vederea explicării dinamicii fenomenelor geografice la scară europeană                                                                                          |

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                    |
|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| XII.CS3.3 | Compararea sistemelor spațio-temporale în funcție de structura și dinamica lor, în vederea evidențierii diversității spațiilor geografice europene |
| XII.CS3.4 | Argumentarea consecințelor fenomenelor naturale și socio-economice asupra mediului și societății                                                   |

**CG4 - Realizarea de conexiuni spațio-temporale atât între fenomenele geografice, cât și cu alte domenii de cunoaștere, în scopul explicării problemelor lumii contemporane și susținerii dezvoltării durabile**

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                                       |
|-----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IX.CS4.1  | Prezentarea unor fenomene naturale sau antropice, utilizând metode și instrumente specifice geografiei și altor domenii de cunoaștere, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane.             |
| IX.CS4.2  | Aplicarea metodelor și instrumentelor specifice geografiei și altor științe pentru studierea impactului activităților umane asupra mediului                                                           |
| IX.CS4.3  | Relaționarea spațio-temporală a unor elemente naturale cu elemente economice și sociale, la nivel regional sau global, în scopul descrierii problemelor lumii contemporane                            |
| IX.CS4.4  | Analizarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul explicării problemelor lumii contemporane                                                                 |
| IX.CS4.5  | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice                                                                    |
| X.CS4.1   | Caracterizarea unor fenomene naturale sau antropice utilizând metode și instrumente specifice geografiei și altor domenii de cunoaștere, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane            |
| X.CS4.2   | Analizarea impactului activităților umane asupra mediului, utilizând elemente specifice geografiei și altor științe, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane                                |
| X.CS4.3   | Relaționarea spațio-temporală a unor elemente naturale cu elemente economice și sociale, în scopul înțelegerii problemelor lumii contemporane                                                         |
| X.CS4.4   | Explicarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul susținerii dezvoltării durabile                                                                           |
| X.CS4.5   | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin compararea unor sisteme și structuri teritoriale sau prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice          |
| XI.CS4.1  | Explicarea relațiilor dintre elemente, fenomene și procese geografice folosind noțiuni din matematică, științe și tehnologii (TIC/GIS), pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane             |
| XI.CS4.2  | Explicarea impactului activităților umane asupra mediului, utilizând elemente specifice geografiei și altor științe, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane                                |
| XI.CS4.3  | Compararea unor sisteme spațio-temporale, în scopul explicării unor probleme fundamentale ale lumii contemporane                                                                                      |
| XI.CS4.4  | Argumentarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul implementării strategiilor naționale de dezvoltare durabilă                                             |
| XI.CS4.5  | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin compararea unor sisteme și structuri teritoriale, utilizând date statistice, reprezentări grafice și cartografice sau rezolvarea de probleme. |
| XII.CS4.1 | Argumentarea relațiilor dintre fenomenele geografice și fenomene din alte domenii de cunoaștere, utilizând noțiuni din matematică, științe și tehnologii (TIC/GIS)                                    |
| XII.CS4.2 | Argumentarea impactului activităților umane asupra mediului, utilizând elemente specifice geografiei și altor științe, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane                              |

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                                      |
|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| XII.CS4.3 | Compararea unor sisteme spațio-temporale, în scopul identificării de soluții la probleme fundamentale ale lumii contemporane                                                                         |
| XII.CS4.4 | Argumentarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul implementării strategiilor europene de dezvoltare durabilă                                             |
| XII.CS4.5 | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin compararea unor sisteme și structuri teritoriale, utilizând date statistice, reprezentări grafice și cartografice sau rezolvarea de probleme |

**CG5 - Elaborarea unor demersuri investigative privind relațiile dintre societate și mediul înconjurător, din perspectiva sustenabilității și a protecției acestuia**

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                                         |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| X.CS5.2   | Interpretarea relațiilor dintre dinamica populației și utilizarea resurselor naturale, prin raportare la principiile dezvoltării sustenabile                                                            |
| X.CS5.3   | Compararea datelor statistice și a informațiilor din surse variate pentru a evidenția impactul activității societății umane asupra mediului                                                             |
| XI.CS5.1  | Analizarea relațiilor dintre componentele mediului natural și activitatea umană, în scopul înțelegerii influenței poziției geografice și a condițiilor naturale asupra dezvoltării economice a României |
| XI.CS5.2  | Argumentarea relației dintre diversitatea fizico-geografică a României și activitățile umane, din perspectiva echilibrului ecologic                                                                     |
| XI.CS5.3  | Analizarea unor date statistice și informații geografice provenite din surse diferite, în scopul formulării unor explicații coerente privind dinamica spațiului geografic românesc                      |
| XII.CS5.1 | Argumentarea relațiilor dintre factorii naturali și socio-economici, în scopul înțelegerii influenței lor asupra echilibrului dintre societate și mediul înconjurător în Europa                         |

## DOMENII DE CONȚINUT ȘI CONȚINUTURI

Conținuturile evaluate sunt organizate pe **domenii de conținut** și sunt prezentate cumulativ pentru ciclul liceal, în acord cu programele școlare în vigoare:

| Domenii de conținut                                                           | Conținuturi                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Geografia – știința spațiului terestru</b>                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Reprezentarea spațiului geografic. Utilizarea reprezentărilor cartografice.</li> </ul>                                                                                                                                                                                     |
| <b>2. Mediile naturale ale Terrei</b>                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mediile naturale terestre</li> <li>• <i>Degradarea mediului</i></li> </ul>                                                                                                                                                                                                 |
| <b>3. Probleme de geografie politică și geopolitică în lumea contemporană</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Organizarea politică a lumii contemporane - state și teritorii dependente. Harta politică a lumii</li> </ul>                                                                                                                                                               |
| <b>4. Populația Terrei</b>                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Repartiția geografică a populației pe Terra - cauze și consecințe</li> </ul>                                                                                                                                                                                               |
| <b>5. Dezvoltarea economică a lumii contemporane</b>                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Regiuni turistice pe Glob</i></li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>6. Poziția geografică a României</b>                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• România - elemente definitorii ale localizării în spațiul european și mondial</li> </ul>                                                                                                                                                                                   |
|                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cadrul geologic al României și etapele principale ale evoluției reliefului. Roci și resurse minerale</li> <li>• Unități majore de relief - suport al vieții și activităților umane</li> <li>• Clima României - factorii genetici și particularitățile climatice</li> </ul> |

| Domenii de conținut                                                     | Conținuturi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>7. Diversitatea fizico-geografică a României</b>                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>regionale</li> <li>• Hidrografia României. Râuri și lacuri - resurse de apă și managementul acestora</li> <li>• Dunărea - Marea Neagră axă economică de importanță europeană</li> <li>• Vegetația, fauna și solurile - repartiția geografică</li> </ul>                               |
| <b>8. Populația și așezările umane</b>                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Populația României. Dinamică și structuri demografice. Diferențieri regionale în distribuția spațială a populației</li> <li>• Migrația internă și internațională</li> <li>• Așezări rurale și urbane - tipuri, distribuție, funcții</li> </ul>                                      |
| <b>9. Economia României și perspective de dezvoltare durabilă</b>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Resursele agricole ale României. Potențial și sustenabilitate</li> <li>• Industria României. Structură și regionalizare</li> <li>• Infrastructura de transport și impactul asupra dezvoltării economice</li> <li>• Turismul - tipuri și regiuni turistice reprezentative</li> </ul> |
| <b>10. Delimitări geografice – Europa, România și Uniunea Europeană</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Formarea și evoluția Uniunii Europene</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>11. Potențialul natural al Europei</b>                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Unități majore de relief ale Europei - caracteristici generale</li> <li>• Elemente biopedoclimatice diversitate și particularități regionale</li> <li>• Rețeaua hidrografică și importanța sa economică</li> </ul>                                                                  |
| <b>12. Diversitatea populației și așezări umane în Europa</b>           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Populația Europei - repartiție spațială, dinamică și structuri demografice</li> <li>• Migrații interne și internaționale - integrare socio-economică</li> <li>• Așezări urbane - caracteristici. Rețele urbane majore</li> </ul>                                                    |
| <b>13. Regiuni și state ale Europei</b>                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Harta politică a Europei</li> <li>• Statele vecine României</li> <li>• State ale Europei - diversitate geografică: Germania, Italia, Grecia, Islanda, Elveția</li> </ul>                                                                                                            |

**Anexa 9.3. Programa de examen pentru disciplina *Geografie* – GEO\_P3 (TC)**

| Nr. crt. | Cod programă de examen (BAC) | Proba            | Raportare (TC / TC+CS / CS) | Filiera                                 | Profilul                                                                                                        | Specializarea/Domeniul/ Calificările profesionale                                                                                                                                                                                                                  |
|----------|------------------------------|------------------|-----------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.       | GEO_P3                       | E – a doua probă | TC                          | Vocațională                             | Artistic                                                                                                        | Specializarea muzică, toate secțiile și subsecțiile<br>Specializarea conservare-restaurare bunuri culturale<br>Specializarea arte vizuale<br>Specializarea coregrafie, toate secțiile<br>Specializarea arta actorului                                              |
|          |                              | F                | TC                          | Teoretică<br>Tehnologică<br>Vocațională | <b>Real</b><br><b>Toate</b> profilurile filierei tehnologice;<br><b>Toate</b> profilurile filierei vocaționale; | <b>Teoretică/Real:</b> Matematică-informatică; Științe ale naturii<br><b>Tehnologică:</b> toate domeniile și toate calificările profesionale.<br><b>Vocațională:</b> toate specializările, cu respectarea complementarității față de disciplinele alese la proba E |

**GEO\_P3 (TC)**

- Proba E – a doua probă (probă scrisă, specifică profilului/specializării)
- Filiera vocațională, profilul artistic, Specializarea muzică, toate secțiile și subsecțiile, Specializarea conservare-restaurare bunuri culturale, Specializarea arte vizuale, Specializarea coregrafie, toate secțiile, Specializarea arta actorului
- Proba F – probă scrisă vizând competențe de bază (TC)
- Filiera teoretică, profilul real – specializările Matematică-informatică și Științe ale naturii, filiera tehnologică – toate profilurile și toate calificările profesionale, filiera vocațională - toate profilurile și specializările, cu respectarea complementarității față de disciplinele alese la proba E

**PREAMBUL**

Programa de examen pentru disciplina *Geografie* fundamentează elaborarea variantelor de subiecte și a baremelor de evaluare și de notare pentru **proba E – a doua probă și proba F** din cadrul examenului național de bacalaureat 2030. Prezenta programă precizează **competențele de evaluat, domeniile de conținut și conținuturile** vizate de evaluarea specifică acestui examen.

Programa de examen derivă din **programele școlare în vigoare pentru învățământul liceal**, aprobate prin **Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 6930/2025**. Evaluarea vizează competențele specifice care contribuie la formarea/dezvoltarea competențelor generale pe parcursul întregului ciclu liceal, prin raportare la profilul de formare al absolventului.

Obiectivul evaluării prin proba de examen la această disciplină este de a constata măsura în care candidatul demonstrează capacitatea de analiză, explicare, argumentare a elementelor, proceselor și fenomenelor geografice, în situații de complexitate corespunzătoare raportării la TC și tipului de probă.

Prin susținerea probei de examen la disciplina *Geografie*, candidatul este pus în situația de a face dovada următoarelor **competențe generale (CG)**, dobândite pe parcursul învățământului liceal (clasele a IX-a – a XII-a):

|            |                                                                                                                                                                                                         |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>CG1</b> | Analizarea realității geografice utilizând terminologia specifică, concepte, mijloace, limbaje și abordări variate în scopul dezvoltării gândirii sistemice și comunicării științifice                  |
| <b>CG2</b> | Utilizarea integrată a informațiilor, metodelor și instrumentelor geografice, pentru explicarea complexității mediului                                                                                  |
| <b>CG3</b> | Explicarea unor fenomene ale realității cotidiene din perspectiva diversității și dinamicii spațiului geografic                                                                                         |
| <b>CG4</b> | Realizarea de conexiuni spațio-temporale atât între fenomenele geografice, cât și cu alte domenii de cunoaștere, în scopul explicării problemelor lumii contemporane și susținerii dezvoltării durabile |
| <b>CG5</b> | Elaborarea unor demersuri investigative privind relațiile dintre societate și mediul înconjurător, din perspectiva sustenabilității și a protecției acestuia                                            |

Prin variantele de subiecte elaborate pentru examenul național de bacalaureat se evaluează competențele și conținuturile din prezenta programă, iar baremele de evaluare și de notare prevăd acordarea punctajelor pentru **orice modalitate corectă de rezolvare** a cerințelor.

### COMPETENȚE DE EVALUAT

Fiecărei competențe generale îi sunt asociate **competențele specifice (CS)** care pot fi evaluate prin examen, selectate din programele școlare în vigoare și prezentate cumulativ pentru ciclul liceal:

**CG1 - Analizarea realității geografice utilizând terminologia specifică, concepte, mijloace, limbaje și abordări variate în scopul dezvoltării gândirii sistemice și comunicării științifice**

| Cod CS           | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                          |
|------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>IX.CS1.1</b>  | Prezentarea realității geografice, utilizând terminologia specifică în scopul dezvoltării capacității de comunicare geografică                                                           |
| <b>IX.CS1.2</b>  | Descrierea relațiilor dintre elemente geografice valorificând concepte și limbaje specifice în scopul identificării specificului realității geografice                                   |
| <b>IX.CS1.3</b>  | Explicarea unor fenomene geografice prin utilizarea terminologiei specifice în scopul dezvoltării abilităților de analiză geografică                                                     |
| <b>X.CS1.1</b>   | Descrierea realității geografice, utilizând mijloace și abordări variate, în scopul înțelegerii relațiilor de interdependență între componentele analizate                               |
| <b>X.CS1.2</b>   | Explicarea realității geografice utilizând terminologia specifică și valorificând achiziții dobândite din medii de învățare diferite, în scopul dezvoltării unui raționament geografic   |
| <b>X.CS1.3</b>   | Analizarea relațiilor de interdependență dintre elemente geografice utilizând concepte și mijloace specifice, în scopul dezvoltării abilităților de interpretare și sinteză              |
| <b>XI.CS1.1</b>  | Analizarea comparativă a realității geografice, pe baza unui algoritm dat, utilizând concepte, mijloace și limbaje variate, în scopul înțelegerii diversității din realitatea geografică |
| <b>XII.CS1.1</b> | Interpretarea realității geografice utilizând concepte specifice și elemente STEM, în scopul dezvoltării gândirii sistemice                                                              |
| <b>XII.CS1.3</b> | Argumentarea unui demers explicativ cu referire la realitatea geografică, prin corelare cu alte științe, în scopul dezvoltării abilităților de evaluare și comunicare științifică        |

**CG2 - Utilizarea integrată a informațiilor, metodelor și instrumentelor geografice, pentru explicarea complexității mediului**

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                           |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IX.CS2.1  | Selectarea informațiilor relevante despre elementele și procesele majore din cadrul geosferelor utilizând surse diferite, pentru a conștientiza dinamica mediul geografic |
| IX.CS2.2  | Utilizarea informațiilor geografice obținute din surse variate pentru înțelegerea problemelor din realitatea cotidiană                                                    |
| IX.CS2.3  | Explicarea proceselor naturale pe baza informațiilor obținute din surse variate pentru a stabili relații de cauzalitate în mediul geografic                               |
| X.CS2.1   | Identificarea informațiilor relevante pentru înțelegerea distribuției spațiale a populației, a așezărilor umane și a activităților economice                              |
| X.CS2.2   | Interpretarea informațiilor geografice obținute din surse variate pentru analiza critică a evoluției proceselor și fenomenelor specifice geografiei umane                 |
| X.CS2.3   | Utilizarea informațiilor statistice obținute din surse variate pentru a identifica relații de cauzalitate între componentele naturale și antropice                        |
| XI.CS2.1  | Identificarea informațiilor și elementelor geografice pe suporturi cartografice și grafice pentru a facilita analiza spațiului românesc                                   |
| XI.CS2.2  | Utilizarea informațiilor din surse variate pentru studierea teritoriului național cu scopul de a fundamenta atitudini responsabile                                        |
| XI.CS2.3  | Analizarea informațiilor din surse variate pentru stabilirea relațiilor de cauzalitate, cu scopul de a dezvolta capacitatea de argumentare                                |
| XI.CS2.4  | Alegerea unor metode și instrumente pentru realizarea de investigații simple asupra unor probleme actuale ale spațiului geografic românesc                                |
| XII.CS2.1 | Identificarea informațiilor și elementelor geografice pe suporturi cartografice/grafice pentru a facilita analiza spațiului european                                      |
| XII.CS2.2 | Aplicarea unor metode și instrumente pentru valorificarea informațiilor cu scopul de a analiza relațiile spațio-temporale europene                                        |

**CG3 - Explicarea unor fenomene ale realității cotidiene din perspectiva diversității și dinamicii spațiului geografic**

| Cod CS   | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                             |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IX.CS3.1 | Identificarea unor fenomene naturale, utilizând metode și instrumente specifice geografiei, având ca scop înțelegerea diversității spațiului geografic      |
| IX.CS3.2 | Localizarea unor fenomene naturale actuale, având ca scop studierea impactului acestora asupra spațiului geografic local/regional/global                    |
| IX.CS3.3 | Explicarea unor fenomene geografice din perspectiva diversității și dinamicii spațiului geografic, pentru a evidenția particularitățile teritoriale         |
| IX.CS3.4 | Analizarea interacțiunii fenomenelor naturale asupra spațiului geografic, pentru studierea impactului asupra mediului                                       |
| X.CS3.1  | Prezentarea unor fenomene naturale sau antropice, utilizând metode și instrumente specifice geografiei, cu scopul înțelegerii dinamicii spațiului geografic |
| X.CS3.2  | Caracterizarea unor fenomene naturale sau antropice, pentru evidențierea relațiilor geografice contemporane                                                 |

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                                           |
|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| X.CS3.3   | Clasificarea fenomenelor geografice, după criterii date, pentru a evidenția specificul spațiilor geografice                                                                                               |
| X.CS3.4   | Corelarea aspectelor naturale și socio-economice, în scopul explicării modului de organizare și funcționare a spațiului geografic în contexte diferite                                                    |
| XI.CS3.1  | Clasificarea unor fenomene naturale sau antropice, pe baza unui algoritm, în scopul înțelegerii conexiunilor dintre acestea.                                                                              |
| XI.CS3.2  | Explicarea rolului elementelor cadrului natural în configurarea spațiului geografic, cu scopul evidențierii complexității mediului                                                                        |
| XI.CS3.3  | Ilustrarea unor sisteme spațio-temporale, pentru a evidenția diversitatea spațiilor geografice                                                                                                            |
| XI.CS3.4  | Analizarea fenomenelor geografice contemporane din perspectiva interdependenței dintre natură și societate, în scopul explicării diversității și dinamicii spațiului geografic                            |
| XII.CS3.1 | Explicarea cauzelor naturale sau antropice care determină dinamica unui fenomen geografic, utilizând metode și instrumente specifice geografiei, în scopul înțelegerii diversității realității geografice |
| XII.CS3.2 | Interpretarea informațiilor geografice în vederea explicării dinamicii fenomenelor geografice la scară europeană                                                                                          |
| XII.CS3.3 | Compararea sistemelor spațio-temporale în funcție de structura și dinamica lor, în vederea evidențierii diversității spațiilor geografice europene                                                        |
| XII.CS3.4 | Argumentarea consecințelor fenomenelor naturale și socio-economice asupra mediului și societății                                                                                                          |

**CG4 - Realizarea de conexiuni spațio-temporale atât între fenomenele geografice, cât și cu alte domenii de cunoaștere, în scopul explicării problemelor lumii contemporane și susținerii dezvoltării durabile**

| Cod CS   | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                            |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IX.CS4.1 | Prezentarea unor fenomene naturale sau antropice, utilizând metode și instrumente specifice geografiei și altor domenii de cunoaștere, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane.  |
| IX.CS4.2 | Aplicarea metodelor și instrumentelor specifice geografiei și altor științe pentru studierea impactului activităților umane asupra mediului                                                |
| IX.CS4.3 | Relaționarea spațio-temporală a unor elemente naturale cu elemente economice și sociale, la nivel regional sau global, în scopul descrierii problemelor lumii contemporane                 |
| IX.CS4.4 | Analizarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul explicării problemelor lumii contemporane                                                      |
| IX.CS4.5 | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice                                                         |
| X.CS4.1  | Caracterizarea unor fenomene naturale sau antropice utilizând metode și instrumente specifice geografiei și altor domenii de cunoaștere, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane |
| X.CS4.2  | Analizarea impactului activităților umane asupra mediului, utilizând elemente specifice geografiei și altor științe, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane                     |
| X.CS4.3  | Relaționarea spațio-temporală a unor elemente naturale cu elemente economice și sociale, în scopul înțelegerii problemelor lumii contemporane                                              |
| X.CS4.4  | Explicarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul susținerii dezvoltării durabile                                                                |

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                                       |
|-----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| X.CS4.5   | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin compararea unor sisteme și structuri teritoriale sau prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice          |
| XI.CS4.1  | Explicarea relațiilor dintre elemente, fenomene și procese geografice folosind noțiuni din matematică, științe și tehnologii (TIC/GIS), pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane             |
| XI.CS4.2  | Explicarea impactului activităților umane asupra mediului, utilizând elemente specifice geografiei și altor științe, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane                                |
| XI.CS4.3  | Compararea unor sisteme spațio-temporale, în scopul explicării unor probleme fundamentale ale lumii contemporane                                                                                      |
| XI.CS4.4  | Argumentarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul implementării strategiilor naționale de dezvoltare durabilă                                             |
| XI.CS4.5  | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin compararea unor sisteme și structuri teritoriale, utilizând date statistice, reprezentări grafice și cartografice sau rezolvarea de probleme. |
| XII.CS4.1 | Argumentarea relațiilor dintre fenomenele geografice și fenomene din alte domenii de cunoaștere, utilizând noțiuni din matematică, științe și tehnologii (TIC/GIS)                                    |
| XII.CS4.2 | Argumentarea impactului activităților umane asupra mediului, utilizând elemente specifice geografiei și altor științe, pentru înțelegerea problemelor lumii contemporane                              |
| XII.CS4.3 | Compararea unor sisteme spațio-temporale, în scopul identificării de soluții la probleme fundamentale ale lumii contemporane                                                                          |
| XII.CS4.4 | Argumentarea evoluției și distribuției spațio-temporale a unor fenomene geografice, în scopul implementării strategiilor europene de dezvoltare durabilă                                              |
| XII.CS4.5 | Explicarea relațiilor dintre fenomenele geografice prin compararea unor sisteme și structuri teritoriale, utilizând date statistice, reprezentări grafice și cartografice sau rezolvarea de probleme  |

**CG5 - Elaborarea unor demersuri investigative privind relațiile dintre societate și mediul înconjurător, din perspectiva sustenabilității și a protecției acestuia**

| Cod CS    | Competențe specifice de evaluat                                                                                                                                                                         |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| X.CS5.2   | Interpretarea relațiilor dintre dinamica populației și utilizarea resurselor naturale, prin raportare la principiile dezvoltării sustenabile                                                            |
| X.CS5.3   | Compararea datelor statistice și a informațiilor din surse variate pentru a evidenția impactul activității societății umane asupra mediului                                                             |
| XI.CS5.1  | Analizarea relațiilor dintre componentele mediului natural și activitatea umană, în scopul înțelegerii influenței poziției geografice și a condițiilor naturale asupra dezvoltării economice a României |
| XI.CS5.2  | Argumentarea relației dintre diversitatea fizico-geografică a României și activitățile umane, din perspectiva echilibrului ecologic                                                                     |
| XI.CS5.3  | Analizarea unor date statistice și informații geografice provenite din surse diferite, în scopul formulării unor explicații coerente privind dinamica spațiului geografic românesc                      |
| XII.CS5.1 | Argumentarea relațiilor dintre factorii naturali și socio-economici, în scopul înțelegerii influenței lor asupra echilibrului dintre societate și mediul înconjurător în Europa                         |

**DOMENII DE CONȚINUT ȘI CONȚINUTURI**

Conținuturile evaluate sunt organizate pe **domenii de conținut** și sunt prezentate cumulativ pentru ciclul liceal, în acord cu programele școlare în vigoare:

| <b>Domenii de conținut</b>                                                    | <b>Conținuturi</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Geografia – știința spațiului terestru</b>                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Reprezentarea spațiului geografic. Utilizarea reprezentărilor cartografice.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>2. Mediile naturale ale Terrei</b>                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mediile naturale terestre</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>3. Probleme de geografie politică și geopolitică în lumea contemporană</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Harta politică a lumii</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>4. Populația Terrei</b>                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Repartiția geografică a populației pe Terra - cauze și consecințe</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>5. Poziția geografică a României</b>                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• România - elemente definitorii ale localizării în spațiul european și mondial</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>6. Diversitatea fizico-geografică a României</b>                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cadrul geologic al României și etapele principale ale evoluției reliefului. Roci și resurse minerale</li> <li>• Unități majore de relief - suport al vieții și activităților umane</li> <li>• Clima României - factorii genetici și particularitățile climatice regionale</li> <li>• Hidrografia României. Râuri și lacuri - resurse de apă și managementul acestora</li> <li>• Dunărea - Marea Neagră axă economică de importanță europeană</li> <li>• Vegetația, fauna și solurile - repartiția geografică</li> </ul> |
| <b>7. Populația și așezările umane</b>                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Populația României. Dinamică și structuri demografice. Diferențieri regionale în distribuția spațială a populației</li> <li>• Migrația internă și internațională</li> <li>• Așezări rurale și urbane - tipuri, distribuție, funcții</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>8. Economia României și perspective de dezvoltare durabilă</b>             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Resursele agricole ale României. Potențial și sustenabilitate</li> <li>• Industria României. Structură și regionalizare</li> <li>• Infrastructura de transport și impactul asupra dezvoltării economice</li> <li>• Turismul - tipuri și regiuni turistice reprezentative</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>9. Delimitări geografice – Europa, România și Uniunea Europeană</b>        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Formarea și evoluția Uniunii Europene</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>10. Potențialul natural al Europei</b>                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Unități majore de relief ale Europei - caracteristici generale</li> <li>• Elemente biopedoclimatice diversitate și particularități regionale</li> <li>• Rețeaua hidrografică și importanța sa economică</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>11. Diversitatea populației și așezări umane în Europa</b>                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Populația Europei - repartiție spațială, dinamică și structuri demografice</li> <li>• Migrații interne și internaționale - integrare socio-economică</li> <li>• Așezări urbane - caracteristici. Rețele urbane majore</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>12. Regiuni și state ale Europei</b>                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Harta politică a Europei</li> <li>• Statele vecine României</li> <li>• State ale Europei - diversitate geografică: Germania, Italia, Grecia, Islanda, Elveția</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |